

DNEVNE VESTI

— Carinski dohodki od 10. do 20. decembra. Po podatkih centralnih carinskih blagajn se znašali carinski dohodki od 10. do 20. decembra 25.933.006 din. Od 1. aprila do 20. decembra 1938 so znašali carinski dohodki 740.806.245 din. V proračunu je bilo določeno za to razdobje 729 milijonov 936.166 din, tako da znaša prebitek 10.867.079 din.

— Jugoslovensko-nemška tarifa podaljšana. Jugoslovensko-nemška zvezna tarifa za prevoz blaga po železnici se podaljša in sicer za tarifo 1. a. za automobile in tarifa 5. za zeleno in zeleno izdelke do preklica, najdalje pa do 31. decembra 1939. Podaljša se tudi veljavnost tarife št. 42. za korizo do preklica, a najdalje do 31. decembra 1939.

— Državni obvezni dobrovojci ne more niti drugi vnovčiti. Ko je izšla uredba, po kateri so dobili dobrovojci na mestu agrarne zemlje državne obveznice, so jih ljudi najbrž v špekulativne namene kupovati od dobrovojcev njihove pravice terjatev na te obveznice. V zvezi s tem opozarja kmetijsko ministrstvo vse tiste, ki se pčelajo s to prepovedano trgovino, da ne bodo mogli na račun dobrovojcev niti zahtevati niti dobiti državnih obveznic. Obveznice bodo samo dobrovojci odnosno njihovi dediči, kadar jih določa zakon o dobrovojcih. Pa tudi pravilnik izključuje celo pooblastila za sprejem obveznic in določa izplačilo obveznic neposredno dobrovojcem odnosno njihovim dedičem.

— Nov odvetnik v Kranju. V imenik ad-vokatov s sedežem v Kranju je bil vpisan dr. Jože Vilfan.

— Komisija za posluževalce električnih naprav. Ker funkcionska doba članov iz-pitne komisije za posluževalce električnih naprav, pri bansk upravi poteka, je ban odredil, da se imenuje za predsednika iz-pitne komisije banski svetnik Vinko Borštnar, za njegovega namestnika trgovinski višji svetnik pri bansi upravi dr. Ciril Pfeifer, za člane pa iz vrst uradnikov banske uprave tehnični višji svetnik ing. Josip Stolfa in referent za inspekcijo deli ing. Evgen Baraga, iz vrst profesorjev tehnične srednje šole ing. Rudolf Škočir, iz vrst strojnih inženjerjev pa ravnatelj mestne elektrarne v Ljubljani ing. Stanislav Šonc.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr banske uprave dravske banovine« št. 1. z dne 4. t. m. objavlja pravilnik popornega skladu delavcev monopolskih naprav, spremembe pravilnika o postranskih prejemnikih uslužencev državnih prometnih naprav, odredbo o imenovanju izpitne komisije za posluževalce električnih naprav in razne objave iz »Službenih novin«.

— Zdravniška vest. Iz imenika zdravnikov Zdravniške zbornice za dravsko banovino je zadela denot centur univerzit v Ljubljani dr. Ladislav Klinec.

— Za mrtviga proglašen. Okrožno sodišče v Novem mestu je uvelod postopanje, da se proglaši za mrtvega posestnikov sin Franc Jareb iz Dol. Prekope, pristojen v občino Kostanjevico. Jareb je odšel leta 1914 z bivšim 17. pešpolkom na rusko bojišče, kjer je bil leta 1915 ujet in je zadnjih pisal iz Rusije 1917.

— Elektrifikacija makarskega Primorja. Finančno ministrstvo je odobrilo pogodbo med občino Makarska in tovarno La Dalmatiene glede elektrifikacije Makarske in vasi makarske občine od Zagvarja do Podgorje. Makarska dobi električno razsvetljavo še pred začetkom letosne kopališke sezone.

— Dve novi jugoslovenski torpedovki. V ladjevnici v Nantesu so doigrali dve novi jugoslovenski torpedovki, ki sta dobili ime »Beograd« in »Ljubljana«. Prva torpedovka je že končala svoje poskusne vožnje, drugo pa še preizkušajo.

— Smeće prilikle v planinah: Letošnja zima je bolj naklonjena smučarjem. Po vsod je zapadel sneg v višini 60 do 90 cm, v višjih legah n. pr. na Komni tudi preko 150 cm. V petek 6. t. m. je praznik Sv. Treh kraljev, sledi sobota in zoper protesta nedelja, torej bodo marsikom na razpolago trije proste dnevi za smučanje v planinah. Na Komni bo se prostora; tam je nad pol drugi meter snega, ki tvori ugodno podlago za smučarja. Izhočiše za vse zimske ture v Julijskih Alpah pa je »Zlatorog« ob Boh. jezeru, kjer si more vsakdo nabrat zadostne moči za smukno v planinah. Okoli Erjavčeve koče na Vršiču je preko 60 cm snega; vzpon na to točko je bogato plačan z idealnim spustom po cesti v dolino proti Kranjski gori. Kamniške planine pokriva v višini od 1500 do 1700 m 60 do 90 cm debela plasti snega. Pot v Kamniški Bistrici je prikladna tudi za smučarje, ker ga vodi med čarobnimi, s težkim snegom pokritimi gozdovi. Krvavec ima preko 90 cm snega, iz Ljubljane vozi Žužek avtobus, ki daje planincem 30% popusta od normalne vozne cene, ako je povrtni vozni listek opremljen z žigom Doma na Krvavcu. Velika Planina ima nad 60 cm snega, najprikladnejši vzpon je pozimi iz Črne. Vse podrobne informacije o zimskih planinskih turah dobite v pisarni SPD.

— Strokovni tečaj za mizarje. V zvezi s tečajem za strokovno risanje za začetnike in s tečajem za notranjo arhitekturo, ki bo ob nedeljah dopoldne pod okriljem zavoda za pospeševanje obrti pri Zbornici za TOI, in sicer v prostorih tehnične srednje šole v Ljubljani, bodo tako za udeležence teh dveh tečajev kakor tudi za mojstre in pomočnike, ki teh dveh tečajev ne obiskujejo, pa bi pokazali zanimanje predavanja o kalkulaciji in obrtnem knjigovodstvu, o blagoznamstvu, tehniki lesa in o slogih. Ta predavanja bodo med tednom od pol 19. do pol 21. v prostorih tehnične srednje šole v Ljubljani, in sicer ob tornik, sredaj in četrtek. Predaval bodo inž. arh. Gustav Ogrin, profesor Lenartec in strokovni učitelj Dolak. Vabimo mizarke mojstre in pomočnike, ki bi želeli obiskovati te večerne tečaje, da se nemudno zglašajo pri zavodu za pospeševanje obrti pri Zbornici za TOI v Ljubljani, in sicer s pismeno prijavo, to pa najkasneje do 10. t. m. Podrobne informacije dobre pri omenjenem zavodu Zbornice za TOI v Ljubljani Beethovnova ulica 10-II.

— 462.000 kg rib so prodali lani v splitski ribarnici. Za te ribe so dobili ribidi 3.330.354 din. V Zagreb, Beograd in Ljubljano je šlo 10.320 kg rib.

— Za avtomobilsko cesto Split-Sarajevo

v Splitu je bila nedavno pokrenjena akcija, da bi se zgradila velika avtomobilna cesta Split-Sarajevo. Cesta bi bila dolga okrog 220 km, od tega je dograje-

nih že 72 km ceste. Vsi stroški bi znašali okrog 205 milijonov din.

— Tečaj za pripravo na mojstrski izpit. Zavod za pospeševanje obrti priredi v Ljubljani tečaj za rokodelske pomočnike in pomočnike, ki bi se želeli pripraviti na mojstrski izpit. Tečaj bo v drugi polovici januarja ob popoldanskih urah, da bo mogoče obiskovati tečaj tudi udeležencem izven Ljubljane, ki se bodo mogli posluževati za doprovodjanje opoldanskih vlakov in se vracati z večernimi vlaki domov.

Predaval bo se o obrtnih predpisih, davkih, predpisih o zaščiti in socijalnem varovanju delavstva, obrtnem knjigovodstvu, glavnih principih kalkulacije in slično, kar se zahteva pri teoretičnem delu mojstrskega izpita v pogledu splošnega znanja. Ako bo dovolj prijavljencev poenih strok, se bo v zvezi s tem todaj predaval dotižnikom še posebej o blagoznamstvu, kalkulaciji in proračuni, tehnologiji in drugih strokovnih predmetih teoretičnega izpita. Strokovno risanje se ne bo poučevalo. Tečaj bo brezplačen in bo v pritlični sejni dvorani Zbornice za TOI v Ljubljani, Beethovnova 10. Prijava za tečaj je poslati pismeno z natančnim naslovom zavodu za pospeševanje obrti pri Zbornici za TOI v Ljubljani. O začetku tečaja bodo prijavljenci obveščeni pisno.

— Novi slovenski grobovi v Ameriki. V Calumetu je umrl Nikolaj Bodovinec, star 55 let, doma iz Žumperka v Bell Krajini. V Milwaukee je avtomobil do smrti povozil Gregorija Lipovška iz Šoštanj. Pokojni je bil star 59 let. Žrtev prometne nesreče sta postala v kraju Willar Martin Klaric in njegova 25letna žena. V avto, s katerim sta se peljala, je zavolil vlak in oba sta bila na mestu mrtva. Ponosrečen Klaric je bil star 26 let in rojen v Ameriki.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo oblačno s padavinami. Včeraj je deževalo v Ljubljani, Zagrebu, Kumboru in Dubrovniku. Najvišja temperatura je znašala v Kumboru 15, v Splitu in Dubrovniku 14, v Sarajevu in na Rabu 11, na Višu 9. v Zagrebu in Beogradu 6, v Ljubljani 2.8. Davi je kazal barometer v Ljubljani 759. temperatura je znašala 0.8. vopadlih sneg 8 cm, snežna plasti 23.5.

— Nesreča in nezgode. Iz kranjskega okraja so prepeljali v bolnično orodniško pripadniku Rista Čermoviću, ki je padel in si poškodoval levo nogo. — Zasebnica Terezija Okorn iz Ljubljane je padla na ulici in si zlomila levo roko. — Pri smuki je zlomil levo nogo Severin Golmajer iz Radovljice. — S peti je padla dñinjarjevka Marija Ravnik iz Ravnika pri Bohinjski Bistrici in si zlomila desno roko.

— Prognoza čuvaj Jože Grmšič iz Šiske je padel doma pred hišo in si izpahlil desno roko. — V tovarni KID na Jesenicah si je pri delu poškodoval levo oko delavec Lojze Kavčič 17-letnega načarskega vajenca Milana Humra pa so pončo napadli podivjani ponocnjaki in ga poškodovali na levem roku.

— Zasedovan tat. Iz delavnice krojaškega mojstra Antona Colje na Hrušici pri Jesenicah je zmanjšala oni dan nova črna klobuška, siv suknih plasti in nekaj drugih kosov. Tat je odpeljal tudi kolo znamke »Mifac«, tako da je Colja oskodovan za približno 6000 din. Kot tatu zasedujejo orodniki bivšega krojaškega pomočnika Jožeta Belana, ki je imel zaradi kraje že večkratno zadržalo v oblasti.

— Iz tretjega nadstropja je skočila. Včeraj dopoldne je skočila v Zagreb iz tretjega nadstropja hiše št. 1 v Križaničevi ulici na dvovršiče neka ženska. Bajgre je 50 let star Poljakinja Lachota. Prepeljali so jo na kliniko, kjer pa je koma izidnila.

— Vlak povozil upokojenca. Na progi Koprivnica-Dugo selo-Zagreb se je prišel petičev zjutraj smrtni nesreča. Vlak je povozil upokojenega policijskega nadzornika s Šuška Stipeana Rosandića. Pokojni je bil star 60 let, bil je malo nagušen in ni slišal prihajajočega vlaka. Rosandica so našli ob zeleniški progi mrtvega.

Iz Ljubljane

— Iž živilski trg je zdaj že precej dobro založen z uvozeno zelenjavno, zaradi točnega vremena je pa tudi olajšana pranja domače zelenjave na prostem. Med uvozeno zelenjavno prodajajo ledeno (zimsko salato) po 14 din, po isti ceni je tudi goriški radič, med tem ko je domaći po 10 din kg kakor tudi endivija. Uvoženi motovilec je po 12 din, dalmatinska cvetata po 1 do 7 din kg, spinata pa po 12 din. Trg bi bil se bolje založen z domačo zelenjavno, ko bi bil lažji dovoz blaga na trg, toda zelenjadari težko prenejo svoje vozičke celo iz Trnovega v mestno.

— Iž Kidanje snega, delavci in tramvaj. Te dni se množe pritožbe iz občinstva nad nerednim tramvajskim prometom, poplavljanimi ulicami in neprehitnimi cestami, pritožujejo se pa tudi nekateri delavci, češ da bi radi kidali sneg, a jih mestno nadzorstvo ni naložilo. Nad nerednim tramvajskim prometom se zlasti je zagonetki, ki morajo brozgati po mestu z mesečno tramvajsko vozovnico v žepu. Vprašujejo se, zakaj čestno nadzorstvo ni naložilo ob pravem času več delavcev, da bi vsaj tramvaj odpri pot in očistili glavne ceste. — Na te pritožbe ne moremo odgovoriti, ker mestno čestno nadzorstvo še ni objavilo, kolikor delavcev je zapisalo in zakaj jih ne zaposli več, z magistratoma pa poročajo, da so brozge krivi sami mestani, ki bodisi kidajo sneg s hodnikov in obcestne jarke, bodisi ga puščajo nedotaknjene. Kaže torej, da je brozg zavirkivo samo južno vreme, kajti sicer bi bilo vse v redu.

— Iž Povezenosti v Koleziji. Mestne hiše v Koleziji so kakor majhne barke sred razburkanega morja. Vse naokrog stojat, voda in se pretaka brozga, da je skoraj nemotivo hiše v hiši, dvorišče, ki dell vratih hiš, pa je popolnoma pod vodo. Hišnik, ki ga je nastavila mestna občina, ne tuti dolnosti, da bi z dvorišča skidal sneg, a voda se ne more odtekati, ker so požiralniki zamašeni. Prejšnja leta je hišnik vedno odstrelil dvorišče snega in pazil na red, kar bi bila njegova dolnost tudi sedaj ko je brozga najhujša.

— Iž Kraljev. Bo kraljev kontumace za pte? Teko je vprašal pred prazniki prijatelj prav v načinu lista, kjer se je zanimal tudi, da so se kje počasni sledovi stekline za zagotonjeni, stekline sumljivim posm. Tržno veterinarski oddelki mestnega poglavstva pa sedaj sporoča, da je bila 20. oktobra v dñi veterinarskem bakteriol-

u

— 462.000 kg rib so prodali lani v splitski ribarnici. Za te ribe so dobili ribidi 3.330.354 din. V Zagreb, Beograd in Ljubljano je šlo 10.320 kg rib.

— Za avtomobilsko cesto Split-Sarajevo

v Splitu je bila nedavno pokrenjena akcija, da bi se zgradila velika avtomobilna cesta Split-Sarajevo. Cesta bi bila dolga okrog 220 km, od tega je dograje-

ROMANTIČNA LJUBAVNA ROMANCA po prekrasni noveli nesmrtnega ruskega lirika A. PUŠKINA

POŠTARJEVA HČI

Slim napeti dramatični prizori in krasni fotografiski posnetki! DANES PREMIERA!

Predstave ob 16., 19. in 21. ur.

Pretresljiva ljubezen mlade poštarsev hčere in carskega oficirja. Film je izdelan v redki velikaga ruskega umetnika V. Turianskega.

KING UNION — Tel. 22-21

V glavnih vlogah veliki Harry Baur

Jeanne Crispin, Georges Bigand in Gina Manes.

Prvkrat v življenju boste videli pravo dvojno lice Hollywooda, svetovne filmske metropole v velikem filmu

HOTEL HOLLYWOOD

v glavnih vlogih DICK POWELL in ROSEMARIE in LOLA LANE

Danes ob 16., 19. in 21. ur

Premiera Kino Matica 21-24

Danes ob 16., 19. in 21. ur

Splošno v življenju boste videli pravo dvojno lice Hollywooda, svetovne filmske metropole v velikem filmu

POVRATEK IZ PEKLA

Izredno napeto in dramatično delo v stilu velikih umetnikov — odlične režije in duhovite scenarije. Danes premiera! Ob 16., 19. in 21. ur.

KINO SLOGA, tel. 27-30

V glavnih vlogah znani filmski umetniki: Viktor Mc Laglen, Peter Lone in June Lang, kligrajo

topljino srca in globoko inteligenco

— Ij V Stritarjevi ulici št. 6 v Ljubljani pri franciškanskih mestih se nahaja načrtna zgradba. Ako bo dovolj prijavljencev poenih strok, se bo v zvezi s tem todaj predaval dotižnikom še posebej o blagoznamstvu, kalkulaciji in obrtnih predpisih, davkih, predpisih o zaščiti in socijalnem varovanju delavstva, obrtnem knjigovodstvu, tehniko in drugih strokovnih predmetih teoretičnega izpita. Strokovno risanje se ne bo poučevalo. Tečaj bo brezplačen in bo v pritlični sejni dvorani Zbornice za TOI v Ljubljani, Beethovnova 10. Prijava za tečaj je poslati pismeno z natanč

Joe, Austen in Neville Chamberlain

Njihova življenjaka pot je značilna za politični razvoj angleškega svetovnega imperija

V Angliji, v deželi tradicionalne demokracije in parlamentarizma, je politika navzve temu v rokah visoke gospode. Angleški katoliški pisatelj Belloc pravilno ocenjuje duhovno in politično Anglijo, ko vidi v protestantizmu, v trgovskem duhu in v aristokraciji stebre, na katerih stoji, kar imenujemo angleški duh. Angleško javno mnenje želi, da bi vodila politično usodo države elita, vodilna gospoda ki se pa sama neprestano preraja z do-kom zdravim in krepkimi osobnostmi iz ljudstva. Tudi rodbina Chamberlainov je primer presenetljivih uspehov nadarjenih ljudi, ki so se z marljivostjo in žilavostjo dvignili tako visoko, da so postali karakteristični za politični razvoj Anglije. Usoda zadnjega izmed njih, Nevilleja Chamberlaina, sedanjega predsednika angleške vlade se bo morda izpolnila v tekocem

Austen Chamberlain

Letu. Neville Chamberlain je posegel lani v svetovno politiko zelo učinkovito. V angleškem javnem mnenju in tudi v konservativni stranki se pojavila vedno močnejša opozicija. Letos bo razvoj svetovnih dogodkov odločil, ali odide tudi zadnji vladajoči Chamberlain iz političnega življenga očenčan z lavorikami in slavo kakor njegov oče in polbrat. Zgodovina treh Chamberlainov še ni končana.

Pogum in žilavost

V angleški zgodovini se je odigralo mogočno podobne vrste kakor so bili, ko se je vracal Neville Chamberlain z monakovske konferenco. Del angleške javnosti je navdušeno sprejel predsednika vlade, ker je videl v njem moža, ki mu je šla glavna zasluga za rešitev miru. Kako dolgo bo trajal ta mir? se vprašujejo poznavci politike in diplomatski strokovnjaki, koliko mesecov, tri leta ali 30 let? Zgodovina bo odgovorila na to vprašanje in izreka nepristransko sodbo o delu Neville Chamberlaina, blizu 70 let starega moža, ki je tvegal tri potovanja z letalom v Nemčijo. Umrl je 2. julija 1914. skoraj na predevre svetovne vojne, ki je pripomogla Angliji do največje modi. Imperialist Joe Chamberlain bi se bil tega od srca veselil.

Sir Austen

Prvemu sinu Joe Chamberlaina je bilo 50 let, ko mu je slavni oče umrl. Sir Austen je bil veren sin vojoga očeta v njevi imperialni ideji. Bil je namreč konzervativ. To je bila že drugačna sora, skozi katero je šel sir Austen, kakor ona, v kateri se je učil Joe Chamberlain. Aristokratski kolegij, za njim univerza v Cambridge in potem še politična šola v Berlinu. Nazadnje pa leto temeljitega študija v Berlinu in opazovanja nemških razmer. Na Francijo so vezali Austena Chamberlaina zanimivi spomini. Na mirovni konferenci v Parizu leta 1919 ga je vprašala neka dama, da li je poznal Ribbota in Clemenceaua. Chamberlain je odgovoril: Prvi mi je razlagal francosko ustavo, drugi me je pa predstavil pesnik iz opernega baleta. To so bili njegovi spomini na mlada leta, ki jih je prezivel v Parizu.

Oče je bil določil sina za politično kriero. Kot 32 letni mož je prevezel vodstvo enega največjih angleških uradov, postal je prvi lord admiraltej. Pozneje je upravil pošte, bil je kancelar zaklada, minister za Indijo in po vojni se je odlikoval kot mož, ki je leta 1925 v Locarau s svojo družino spremeno omogočil zbiranje predstavnika Francije Brianda z zastopnikom takratne Nemčije dr. Stresemannom. Poleti 1931, ko je bil še prvi lord admiraltej se je polagoma umikal iz političnega življenga. Leta 1936 je potoval po Evropi in posetił tudi Českoslovaško. Takrat je bil predsednik vlade Baldwin in Chamberlainova naloga je bila proučiti razmere v Evropi. Umrl je v prvi vrsti pogum, potem zelenja volje, gledati resnčnost tako kakor je, četudi je neprijetna. O tem smo se lahko prepričali nedavno in češkoslovaška je Chamberlainov realizem, njegovo lastnost gledati stvari tako kakor so, presneto drogo plačala. Kdo so torej ti trije mogični Chamberlaini, posegajoči tako globoko v zgodovino Anglie?

Selfmademani

Rodbina Chamberlainov se je preselila v London iz gradišča Wiltshire. Ko je prišel Chamberlain v London, je bil še čevljjar in lastnik trgovine s čevljji. Sindikat čevljjarjev dolgo ni mogel biti brez Chamberlainov v vodstvu, sest Chamberlainov se je tako zapisalo s svojo obrtoj v trgovsko solidnostjo v zgodovino tega sindikata. Leta 1886 je bil rojen Josef Chamberlain, znani tudi pod imenom Joe Chamberlain. V Angliji je občaj v naravnost tradicija, da mora študirati bodoči državnik v plemiškem kolegiju v Etonu ali Harrovu in da mora poleg tega študirati na univerzi v Oxfordu ali Cambridgeu. Joe Chamberlain pa ni študiral na nobeni teh šolah. On je bil pravi selfmademan. Njegove študije so bile v veliki meri površne in go-

59 — Kako daleč mora biti indijanska naselbina? — je vprašal Hales Indijanca.

Luka ni odgovoril. Odgovarjal je samo na vprašanja, na katera je mogel odgovoriti.

Otožno je zrl poglavar v plamene pojemanjega ognja. Sedel je pred svojim šotorom, zavit v svojo pisano haljo brez poglavarskih okrasov in znakov, podoben bolj nepremičnemu kipu. Že več dni je bilo minilo, odkar so bili napotili mladi vojščaki naselbine na ekspedicijo, ki naj bi bila kaznovala pritegneče, bele može, ki so bili prispoli po zraku v pragozd. Nihče ni dvomil o tem, da se bodo mladenci vrnili kot zmagovalci. Saj jih je vodil v boj največji junak med njimi poglavjarven sin, ki naj bi dokazal, da bo vreden naslednik svojega očeta.

Namesto borcev se pa vrnili ostanki mož, a poglavarjevega sina ni bilo med njimi. Ostal je bil nekje v jezeru in niti njegovo truplo ni našlo po smrti dostojnega in primernega zaveznišča. Pred šotorom sedeči poglavar je zadržel. Duh njegovega mrtvega sina plava nad jezerom in nikoli ji ne bo sojen približati se Velikemu duhu.

V naselbini je bilo vse tih, le iz nekaterih kolib, kamor se ni bil vrnin sin ali mož, se je razlegalo tisto pogrebne petje. Zato nihče ni proslavil niti povratka ekspedicije, ki je privedla dva ujetnika, dva izmed teh mož.

Tisočere bajke pripovedujejo indijanske matere svojim otrokom. Pripovedujejo jim o junaštvu borcev, o borbi bogov, o sprememosti živali, o rojstvu ravnih ljudi ter postanku sveta, vode, solnca, zvezd

in lune. O vsaki živali je spletena bajka, ki govorí o njenih lastnostih, pogumu, plahosti, bojaljivosti, krutosti ali dobroti. Že iz teh bajk se uče indijanski otroci spoznavati prirodo in skrivnosti gozda, prerie in pampe. Razen tega so pa še čudne prigoede, katerih drugo pleme ne pozna in ki se pripovedujejo v obliki legend.

Poglavar se je spomnil na eno teh bajk, ki je pripovedovala o belih ljudeh. Bila je stara povest in očetje so jo pripovedovali svojim sinovom.

Pred davnimi leti so živelii Indijanci kot gospodarji te teritorije. Niso živelii v pragozdovih, temveč so bili naseljeni ob tekočih vodah. Živelii so v miru in poglavariji so poravnali spore brez bojev in brez prelivanja krvi. Največ plemen je živelio ob Indijanski skriji.

Vletoček se je valil po ogromni strugi, namakal je izsušeno zemljo in hiteči valovčki so pozdravljali indijanske otroke, ko so se igrali na bregu. Nekega dne se je pa pojival ob reki več čudino oblečenih mož. Ni pa bila samo obleka teh mož, ki je vzbudila začudenje, še bolj so se Indijanci čudili barvi njihove polti. Možje so imeli bele obraze, mnogo svetlejše, nego so jih poznali Indijanci. Govorili so čuden jezik, ki ga nihče ni razumel. Kmalu so pa Indijanci spoznali, kaj hočejo ti možje: svetlo žolito kovino, ki je bila skrita v žilah gora, žolito kovino, ki se je lesketala na dnu potokov v drobnih kapljah. Indijanci so smatrali prisilece za višja bitja in dali so jim vse, kar so hoteli imeti.

Nekot je pa eden prišlevec stopil k poglavaru

in mu strgal poglavarski znak, lesketajoč se na vih.

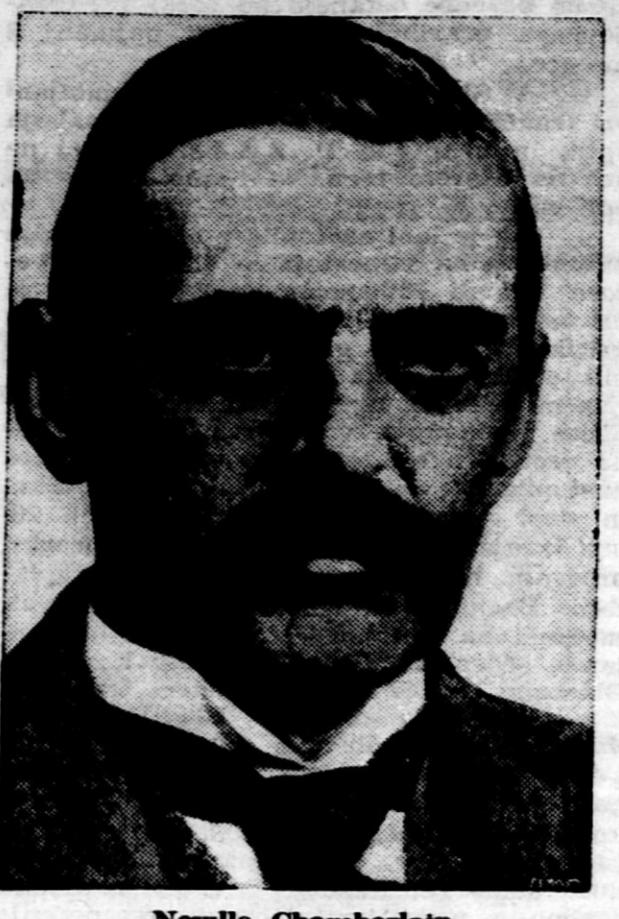
njegovih prsih. Poglavar je dvignil roko k obrambi, bi, toda že je potiš strel in prvi mrtvec se je zgrudil na tla. Iz rok belih mož je zagrmelo in Indijanci so se zamanili. Bili so pobiti, naselbina pa požgana. Ko so beli možje odšli, so se ponoco vracali iz pragozda ostanki plemena. Vračali so se možje, ki so bili ušli smrti in vracali so se žene, da bi pokopal svoje drage in našle med mrtvimi svoje otroke.

Se nikoli ni slišala Indijanska reka toliko obupa in toliko bede. Plapaločče grmada in ognji so obsevali bojišče, kjer so ležala samo tripla rdečih mož. Takrat se je dvignil nad reko najstarejši poglavar.

Proklet je kraj, kjer je rdeči mož prvič zagledal bele moža. Proklet je kraj, ki so bili postali grob mnogih pomorjenih, proklet je reko, ki ni bila prestopila svojih bregov, da bi bila uničila krvolocene prtepenice.

Indijanci, ostanki plemena, so šli potem v pragozd, hodili so več dni in tednov, prenasili bedo in lakota toda odšli so iz kraja, kjer so bili pustili svoje mrtve.

In veliki duh je uslišil klic po osveti. Skale so stresle in zemlja se je zamajala. Veliki tok Indijanske reke je izginil, dno se je pokrilo s travo. Tam, kjer so se igrali otroci, tam kjer so boriči preizkusili svojo moč in spremnost, lahko živi zdaj eno samo bitje: kača. Indijanska reka se je posušila v krajina se je izpremenila v pustinjo. Reka mrtva

Neville Chamberlain

Izkusnje z Bahamskimi otokov

Nevillov oče Joe Chamberlain je bil utpeljnik izgube pri podjetjih v Argentini, kjer je bil investitor del kapitala. V Montevideo se je seznanil z guvernerjem Bahamskih otokov sirom Ambrožem Sheom, ki mu je priporočil, naj poskuši gojiti na otokih rastlino, znano v botaniki pod imenom Agave sisalana. Iz vlačen te rastline se da pridobivati takso zvana sisalana konopij in je dobra tvarina za izdelovanje vrvi in grobega platna.

Joe Chamberlain je vzel na Bahamskih otokih v najem 9000 ha zemljišča. Po povratku v Anglijo je postal na Bahamske otokove dva sinova Austena in Nevilla, ki sta krenila z 12-tonsko motorno ladijo okrog Bahamskih otokov in se zasidrali pri otočku Andros. Na morju ju je zajel vihar in razburkan valovi so pomešali celo ladje v morje. Mladi Neville je dosegel izkušnje, kjer je ves svet občudoval, ko je kot starec krenil z letalom v Nemčijo na obisk pri Hitlerju. Slednjih je Neville vrnil na otok Ambros in kot 22-letni mladenič se je lotil dela. Štiri belokose v 800 zamorcev je imel pod seboj, delali so v silni vročini in v poslopijih, primernih v normalnih razmerah komaj za živino.

Sedem let so se mučili na nerodovitni zemlji, dokler ni Neville Chamberlain spoznal, da Agave sisalana v tej zemlji sploh ne uspeva. Listi so se posušili in odpadli. Zdrava pamet je človeku povedala, da je treba prej preizkusiti zemljo. Če bi bili to storili, bi si bili prihranili sedem let naporenega dela, ker bi bili takoj spoznali, da na koraknem otoku ni mogoče gojiti industrijske rastline. In tako je izgubil Neville s svojim očetom 50.000 funtov šterlingov ali okrog 8.000.000 frankov, obenem pa zapravil sedem let. Kritiki sedanje Chamberlainove politike se sklicujejo vprav na tja Chamberlainov neuspeh na Bahamskih otokih, ko hočejo pojasnit njegovo žilavo prizadevanje pomiriti razburzne duhove in mednarodni politiki. Chamberlain pa gre svojo pot in čaka, da se mu bo posrečilo vzgojiti vsaj v politiki dobitčanosno rastlino, če je že ni mogel na skahanem otočku. Tudi v Angliji kritizirajo Chamberlainovo politiko, češ da bi se moral prej prepričati o njenih možnostih, predno pride razočaranje in gremko spoznanje, da ni bila v skladu z angleškimi interesami.

Lloyd George o Chamberlainu

Tudi Neville Chamberlain je šel po stopinje svojega očeta v samoupravi v Birminghamu, kjer je bil leta 1915 izvoljen za lord-majorja. Postal je zelo popularen po zaslugu svoje žene, zveste in globoki

vdole živiljenjske družice. Leta 1916. ga je Lloyd George brzjavno poklical, da bi vodil narodno službo, to je mobilizacijo vseh obrambnih sil Anglije. Lloyd George je potreboval energičnega moža in namenoma ga je poiskal izven parlamenta. Če sedem mesecev je pa Neville Chamberlain oddolžil te posebe in se vrnil v Birmingham. V svojih spominih Lloyd George strogo sodi Chamberlainov uradovanju. Naziva ga provincialni mož provincialnega duha.

Leta 1918. je bil izvoljen Chamberlain v parlament. In zdaj sedi postopno na ministarskih stolcih, dokler je bil leta 1931. imenovan za kancelarja zaklada. Ni mu mogoče odrekati zasluga za ureditev državnih finanč v času težke gospodarske krize. Kot minister se je spominjal očetovega nasvetnika, ki ga je dobil, ko si je kot deček izpolnil.

Naše lesno gospodarstvo v številkah

Zanimivi podatki iz „Štirinajstdnevne konjunkturne pregleda svetovnih trgov“

Ljubljana, 4. januarja

Najpomembnejša gospodarska stroka v Sloveniji je lesna, a tudi glede na splošno gospodarstvo v državi je našo gozdarstvo z lesno industrijo velikega pomena. To sprevidimo že po tem, da je znaš izvoz stavbnega lesa iz naše države 1.1937 din 662.700.000. Zato nas zanimajo številke iz Štirinajstdnevne konjunkturne pregleda svetovnih trgov.

V vsej državi je 30.5% gozdne površine ali 7.720.015 ha. Odsteta so zemljišča, ki so zaraščena z grmovjem. Lesni prirastek ceni se na 15 do 18 milijonov m³. Ker porabimo samo le okrog 14 milijonov m³ lesa, nam ostane za izvoz do 4 milijone m³.

Dravski banovina ima 43% svoje površine gozdov (niso odsteta zemljišča, zaraščena s slabšim drevesjem, grmovjem) ali 688.385 ha. Po računih strokovnjakov je potreben na prebivalca 0.35 ha gozda, da je krita domača poraba; v dravski banovini odpade na prebivalca 0.59 ha gozdnine površine.

Največ gozdov je last države, in sicer 47%, medtem ko odpade na zasebnike le 34% gozdov, na občine pa 19%. Na naši banovini je polovica kmetov skoraj brez gozdrov; razlaščene gozdove upravlja še država.

Zagarska industrija zaposluje 65.000 do 120.000 delavcev, ki jih je pa zavarovanih samo okrog 54.000. Na dravsko banovino

odpade 8.561 zavarovanih delavcev. V vsej državi je 463 podjetij z 2150 žagami. Večina žag je primitivnih. Računajo, da znaša kapaciteta žagarske industrije 6 657.669 m³ lesa, vendar te številke niso povsem zanesljive. Približno 20% obdelanega lesa izvažamo. V naši banovini je 83 lesnih podjetij ter 4 delniške družbe. Bilanca teh držav znaša 20.500.000 din.

Izvoz lesa je bil največji 1.1929, ko je znašal 2.469.821 ton. Najslabši je bil izvoz 1.1936, ko je znašal le 639.633 ton, toda le po kolicini, kajti še slabši je bil izvoz po vrednosti 1.1932, ko je znašal le 556.524.000 din. L. 1937 smo izvozili 1.208.004 ton lesa v vrednosti 1 milijard 133.089.000 din. Tudi cene lesa so bile 1.1932 najnižje. Zdaj še ne dosegajo višine 1.1930, vendar so že višje kakor 1.1931, vsekakor pa znatno višje kakor v letih krize.

Na ljubljanski borži les stalno kotira, a promet je majhen. L. 1928 je znašal 20 milijonov 514.000 din, a je do 1.1935 upadel cel na 1.474.000 din. V zadnjih dveh letih se je nekaj popravil, vendar je znašal 1.1937 samo še 3.761.000 din.

Pred krizo, 1.1929, smo izvozili največ lesa v Italijo, in sicer v vrednosti 970 milijonov 700.000 din in je bila Nemčija na drugem mestu (969.900.000 din). Italija je tudi zdaj na prvem mestu, vendar je znašal izvoz 1.1937 samo 248.900.000 din, toliko kakor v Anglijo.